

Afgelopen winter alweer een pleisterende Slechtvalk op de Dikke Toren in Zierikzee!

Geschreven door: Gijs van den Ende (zeeeend@zeelandnet.nl)

Voor de derde achtereenvolgende winter werd de Dikke Toren in Zierikzee door een Slechtvalk als pleisterplaats gebruikt. De vogel arriveerde waarschijnlijk half oktober en verbleef met onregelmatige tussenpozen tot de tweede week van maart op de toren. De eerste prooirestvondst deed ik op 22 oktober en betrof een niet vers karkas van een Kievit. Op 28 oktober deed ik de eerste zichtwaarneming: om ongeveer 4 uur 's middags kwam de vogel over het dak van de Grote Kerk aangevlogen en landde op een steunbeer aan de noordzijde van de toren. Het betrof een juveniel mannetje waarvan de borst zwart gebandeerd was met in plaats van een zuiver witte, een roestkleurige tussenbevedering. De keel was al wel bijna zuiver wit. Vanaf die dag werd de valk tot en met december vrijwel

dagelijks op de toren zittend of er omheen vliegend waargenomen. Vooral in december zag ik een aantal malen vanuit het raam van het biologielokaal van Pontes Pieter Zeeman het silhouet van de vogel zittend op de westelijke torentrans, scherp afgetekend tegen de zonsopganglucht. Als de zon tegen negen uur helemaal opgekomen was, ging de Slechtvalk op de wieken en verdween in steeds verschillende richtingen. Op 6 december zat de vogel te zonnen op een pinakel aan de zuidgevel en kon ik er met een 500 mm lens een paar redelijke foto's van maken. Vanaf de dag van de eerste prooirestvondst werd vrijwel dagelijks onder de toren naar meer prooiresten gezocht.

In tabel 1 wordt een overzicht van de prooien gegeven. Behalve de aantallen, het gemiddeld individuele gewicht per soort en het totaal geslagen gewicht, worden ook de weeknummers van de betreffende prooivondsten weergegeven. Opvallend is de afwezigheid van prooiresten in de weken 46 en 47 en 50 en 51. In 2002 ontbreken prooiresten in de weken 2, 6, 8 en 9. Kortom, deze Slechtvalk vertoonde een grilliger "verblijfpatroon" dan de vogels uit de twee voorgaande jaren. Of dit iets met de weersomstandigheden in die perioden te maken heeft, zou ik nog eens uit kunnen zoeken.

Het moge duidelijk zijn dat deze Slechtvalk niet alleen op de Dikke Toren verbleef. Tenzij ik ontzettend veel prooiresten gemist zou hebben,

bijvoorbeeld door kraaien of overijverige stadsreinigers. De valk kan natuurlijk ook elders prooien hebben opgegeten. Rekenen we het verblijf van deze vogel op 18 weken (126 dagen), dan komen we op een gemiddelde dagconsumptie van $6166 - 15\% \text{ (bot en veren)} = 5241 : 126 = 41,6$ gram. Dat is nog niet de helft van de 113 gram die een Slechtvalk-man dagelijks nodig heeft.

© Corstiaan Beeke

Volwassen vrouw Slechtvalk op een akker nabij Middelburg.
Foto: Corstiaan Beeke.

Waar "onze" Slechtvalk verder nog verbleef is mij niet bekend. Wel kwamen mij waarnemingen van een jagende Slechtvalk in de buurt van de Nobelpoort ter ore (T. Rosmolen). Misschien is het de moeite waard om ook daar in een volgend jaar eens naar prooiresten te zoeken?

Dankwoord

Floor Arts wordt bijzonder bedankt voor het snel en zeker op naam brengen van de prooiresten van de Zwarte Ruiter.

Proisoort		Aantal	Gemiddeld gewicht (g)	Totaal gewicht (g)	Weeknummers vondsten
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	9 (-1)	215	1720	43, 44 (3x), 45, 48, 52, 3, 4
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	1	211	211	43
Steenloper	<i>Arenaria interpres</i>	1	112	112	7
Zwarte Ruiter	<i>Tringa erythropus</i>	1	163	163	1
Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>	1	315	315	44
Wintertaling	<i>Anas crecca</i>	2	325	650	49, 8
Smient	<i>Mareca penelope</i>	1	700	700	45
Turkse Tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	1	201	201	3
Soepduif <i>domestica</i>	<i>Columba livia forma</i>	4	370	1480	5, 7, 10(2x)
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	2	229	458	1
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	2	78	156	52 (2x)
Totaal		25	265	6166	-

Tabel 1. Door Slechtvalk *Falco peregrinus* geslagen prooien die werden verzameld onder de Dikke Toren in het centrum van Zierikzee in de periode 22 oktober 2001 tot en met 12 maart 2002. De negatieve getallen tussen haakjes betreffen prooien die niet werden opgegeten. Voor het totaalgewicht zijn ze niet meegerekend.

Literatuur

- ❖ *Brown R., Ferguson J., Lawrence M. & Lees D.* 1995. Vogelsporen. Tirion, Baarn.
- ❖ *Brown L.* 1976. British Birds of Prey. Collins, London.
- ❖ *CBS.* 1994. Ornithologisch Basisregister. Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.
- ❖ *Cramp S. & Simmons K.E.L. (eds).* 1980. Handbook of the Birds of the Western Palearctic, Vol. 2. Oxford University Press, Oxford
- ❖ *Ende G.F.C.van den.* 2001. Overwinterende Slechtvalken in Zierikzee. Takkeling 2001 (1).
- ❖ *Ratcliffe D.* 1991. The Peregrine Falcon, second edition. Poyser, London.

Naschrift

Na voltooiing van dit artikel, medio maart, was er op 23 maart weer een Slechtvalk op de toren aanwezig. Het betrof weer een mannetje, maar ik kon niet goed beoordelen of het om hetzelfde exemplaar ging. Daarna vond ik nog tweemaal een prooirest: op 9 april een verse niet opgegeten Rosse Grutto in zomerkleed (is nu bij de preparateur) en op 18 april een schoudergordel van een Soepduif. Deze twee prooien zijn niet in de tabel en de berekening van de dagconsumptie meegenomen.